

De Piëta en Christus op den koude steen 15^e eeuwse beelden in Neede

Prachtig Needs erfgoed,
maar nu in verval.

Hun behoud vraagt
om inzet van ons en
een bijdrage van U.

In de Protestantse Kerk te Neede bevinden zich twee grote en enkele kleinere beelden uit de 15^e eeuw.

De beelden zijn van grote kunsthistorische waarde en van belangrijke betekenis voor de historie van de Achterhoek.

Het grootste beeld is een zogenoemde Piëta, in de Duitse grensstreek ook wel Vesperbeeld genoemd.

De van het kruis genomen Christus ligt met de benen gestrekt en leunt met het onderlijf tegen de rechterknie van Maria. Zij ondersteunt met haar rechterhand het hoofd van Christus, haar linkerhand rust op zijn borstkas.

De Piëta heeft een hoogte van 140 cm, een breedte van 158 cm en een diepte van 54 cm. Deze grootte komt zelden voor in de Gothiek.

Het andere beeld laat Christus zien, die met gebonden handen, zittend zijn kruisiging afwacht. Dit beeld wordt ook wel “Christus op den koude steen” genoemd.

De afmetingen van de “Christus op den koude steen” zijn: 147 cm hoog, 45 cm breed en 19 cm diep.

Beide beelden zijn gemaakt van
Baumbergersteen met sporen van
polychromie.

Historie

In mei 1929 werd met de restauratie gestart van de Hervormde Kerk in Neede.

Om de centrale verwarming te kunnen aanleggen werd de houten vloer opengebrouwen. Daarbij stuitte men in het midden van het gebouw op brokstukken van een sculptuur.

In het Oudheidkundig jaarboek van 1931 schrijft de heer C. van Engelen over deze gebeurtenis:

”Tot groote verbazing en ontsteltenis zelfs van de aanwezigen, werd het met doornen bekroonde hoofd van een Christus uitgegraven. Nu achtte men het noodzakelijk de autoriteiten te waarschuwen; burgemeester, predikant en kerkvoogden waren weldra ter plaatse en begrepen terstond, dat men hier met een belangrijke vondst te doen had”.

Aangenomen wordt dat de beelden tijdens de Hervorming van Neede in 1616 zijn vernietigd en daarna gemakshalve in de kerk in een open graf zijn geworpen. Toentertijd zijn ook de Middeleeuwse wand-schilderingen achter witte kalk verdwenen. Bijzonder is dat de oude kerk in 1846 werd afgebroken en een nieuwe kerk op dezelfde plaats werd gebouwd, zonder dat dit de rust van de begraven beelden heeft verstoord.

Restauratie

Dankzij de inspanning van de toenmalige dominee P. van der Wal en met name de financiële bijdragen van de Needse bevolking, Provincie Gelderland en de Rijksoverheid konden de beelden naar het atelier van professor Odé te Delft worden vervoerd voor restauratie.

In 1945 is de kerk van Neede volledig uitgebrand. Deze brand heeft de beelden wederom zwaar beschadigd, waardoor een voorlopige herstel restauratie nodig bleek. De komende restauratie zal het behoud van de beelden tot uitgangspunt hebben. Met name moet nu het nodige werk worden verricht ten aanzien van de oude restauraties. De vroeger gebruikte hersteltechnieken vormen helaas een bedreiging voor de beelden. Daarbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan het verwijderen van roestend ijzerwerk,

gebruikt om losse onderdelen met elkaar te verbinden.

In 2008 werd de **“Stichting tot Instandhouding en Behoud Needse Beelden”** in het leven geroepen.

Zij heeft zich tot doel heeft gesteld de beelden te laten restaureren en zo te behouden voor de toekomst.

De restauratie is voorlopig geschat op € 100.000,-. Door fondsen te verwerven en met hulp van particuliere donaties moet het mogelijk zijn de restauratie te realiseren.

Na deze restauratie ziet de stichting het als haar taak de beelden in stand te houden als Needs historisch erfgoed.

Uw bijdrage is welkom op rekening nummer **136120237** ten name van de **“Stichting tot Instandhouding en Behoud Needse Beelden”**.